

BIOTECNOLOGIA I SOCIETAT
Josep M. Masjuan. Departament de Sociologia
Febrer 2002

Objectius

- Analitzar la Biotecnologia com un producte social
- Analitzar l'Ètica com un producte social
- Desenvolupar capacitats per treballar en grup
- Iniciar-se en el raonament sociològic, la discussió i l'exposició d'idees sobre la realitat social d'una manera clara i precisa

Programa

1. Conceptes bàsics de sociologia
 - L'explicació sociològica
 - Naturalesa, societat i cultura
 - El poder i els recursos materials i simbòlics
 - L'estructura social
 - Cooperació i conflicte
2. De la societat industrial a la societat de la informació
 - Característiques rellevants de les societats industrials
 - Característiques rellevants de les societats de la informació
 - La biotecnologia com un dels elements fonamentals de la societat de la informació: efectes socials de les diferents tècniques
3. Les ideologies i els mecanismes de legitimació
 - Ideologies liberals i neoliberals
 - El no paradigma ideològic de la societat de la informació
 - Els plantejaments ètics en el marc de les ideologies socials
4. Grups socials i organitzacions davant la Biotecnologia
 - Les empreses
 - Governos i partits polítics
 - Els Països del Nord en front dels del Sud
 - Les Esglésies i grups religiosos
 - Els sectors professionals
 - Els moviments socials ecologistes
 - La percepció social dels canvis produïts per la biotecnologia
5. Els reptes econòmics, polítics, culturals i ètics dels nous riscos socials

Bibliografia

A. Bibliografia bàsica

- Francesco & Luca Cavalli-Sforza (1997). *La ciencia de la felicidad*. Barcelona: Grijalbo Mondarini
- Emilio Muñoz (2001). *Biotechnología y sociedad: encuentros y desencuentros*. Madrid: Cambridge University Press
- Miquel Osset (2000). *Ingeniería genética y derechos humanos*. Barcelona: Icaria
- Dolors Quinquer ; Xavier Casas (2000). *Iqbal: una infància sense futur: el món del segle XXI*. Barcelona: Graó
- Jeremy Rifkin (1999). *El siglo de la biotecnología*. Barcelona: Crítica

B. Bibliografia complementària

- Barbara Adam, Ulrich Beck and Joost Van Loon (2000). *The risk society*. London: Sage
- Luke Anderson (2000). *Transgénicos*. Madrid: Gaia
- Luca y Francesco Carvalli Sforza (1993). *Quines somos: historia de la diversidad humana*. Barcelona: Crítica
- Maria Casado (ed.) (1996). *Materiales de bioética y derecho*. Barcelona: Cedecs
- Manuel Castells (1997). *La sociedad de la información*. Madrid: Alianza
- Centro Nuevo Modelo de Desarrollo (1994). *Norte-Sur: la fábrica de la pobreza*. Madrid: CNMDNS
- Bertrand Jordan (1991). *Los impostores de la genética*. Barcelona: Atalaya
- Konrad Lorenz (1984). *Los ocho pecados mortales de la humanidad civilizada*. Barcelona: Plaza Janés
- Marcelo Palacios (2000). *Bioética 2000*. Gijón: Nobel
- Luis de Sebastián (1993). *Mundo rico, mundo pobre: pobreza y solidaridad en el mundo de hoy*. Santander: Sal terrae

Metodologia

Exposicions a classe per part del professor. Projectió de vídeos i anàlisi crítica. Treball a classe amb textos curts. Treball de grup. Discussions

Pràctiques

Els 8 pecats mortals de la humanitat civilitzada

1. La superpoblació que genera agressivitat
2. Devastació de l'espai vital natural
3. Competència de la humanitat amb sí mateixa
4. Intolerància cap a tot el que és difícil per por del progrés
5. Decadència genètica i infantilisme
6. Trencament amb la tradició. Trencament del contacte entre generacions
7. Formació indoctrinada creixent de la humanitat. Manipulació
8. Les armes nuclears i de destrucció massiva

EL SIGLO DE LA BIOTECNOLOGIA

1. Capacitat d'aïllar i recombinar els gens com a matèria prima del desenvolupament econòmic.
2. La concessió de patents sobre els gens dona incentius comercials
3. La mundialització del comerç genera un segon gènesis a través de productes bioindustrials
4. El mapa del genoma genera una nova ingenieria genètica impulsada per l'economia
5. Els nous estudis genètics afavoreixen la biotecnologia amb els seus riscos i conseqüències
6. L'economia biotecnològica està fonamentada en la informàtica
7. Una nova ideologia legitimadora

Esquema del treball

1. Tesis del capítol
2. Contrastació de la tesis amb els fets
3. Conseqüències socials. Contrastació amb altres opinions
4. Criteris ètics, legislacions i polítiques públiques. Anàlisi i valoració de les diferents posicions: objectiva –grups socials, interessos...- i subjectiva –opinions del grup-

Avaluació

Exercici escrit seguint les pautes utilitzades a classe. Treball de grup i discussió presentat a classe i per escrit